

2021

Bugetul pentru cetățeni

Primăria municipiului Cahul

Mesaj din partea Primarului

Stimați locuitori ai municipiului Cahul,

Am onoarea să prezint bugetul pentru cetățeni elaborat în baza proiectului de buget pentru anul 2021. Primăria municipiului Cahul a depus un efort considerabil ca bugetul să reflecte necesitățile acestui an complicat, cu pandemie și implicațiile social-economice ale acesteia.

Salut implicarea cetățenilor în planificarea bugetară, ceea ce înseamnă că eforturile și soluțiile noastre vor fi amplificate cu ajutorul cetățenilor. Implicarea activă a cetățenilor în problemele orașului ne validează dar și îmbunătățesc anumite calcule, punctând anumite îmbunătățiri în planificarea primăriei. Astfel, vom putea ține cont și mai mult de problemele din comunitatea noastră.

Precum în anii precedenți, locuitorii din Cahul au posibilitate să depună proiecte în cadrul programului de Bugetare Participativă. Astfel, cetățenii vor putea decide singuri ce proiecte și unde acestea ar urma să fie implementate. Pentru 2021 am propus suma de **1 300 000 lei**.

Bugetul pentru cetățeni este un document ce prezintă o privire de ansamblu a bugetului local. Consider că este extrem de important ca locuitorii să cunoască mai bine cum are loc elaborarea bugetului, care sunt principalele surse de venit, cum sunt determinate cheltuielile și care sunt proiectele de investiții capitale planificate pentru anul viitor.

Pentru comentarii adiționale referitoare la buget sau la acest document, vă rugăm să trimiteți un mesaj la adresa: PrimariaCahul@gmail.com.

Cu deosebit respect,
Nicolae DANDIȘ
Primarul municipiului Cahul

Bugetul primăriei Cahul pentru anul 2021

Cum acoperim deficitul bugetar?

Deficit bugetar - diferența dintre cheltuielile și veniturile bugetului

Bugetul nu poate fi aprobat dacă nu sunt prezentate sursele de acoperire a deficitului.

Diferența dintre venituri și cheltuieli în 2021 va fi acoperită astfel:

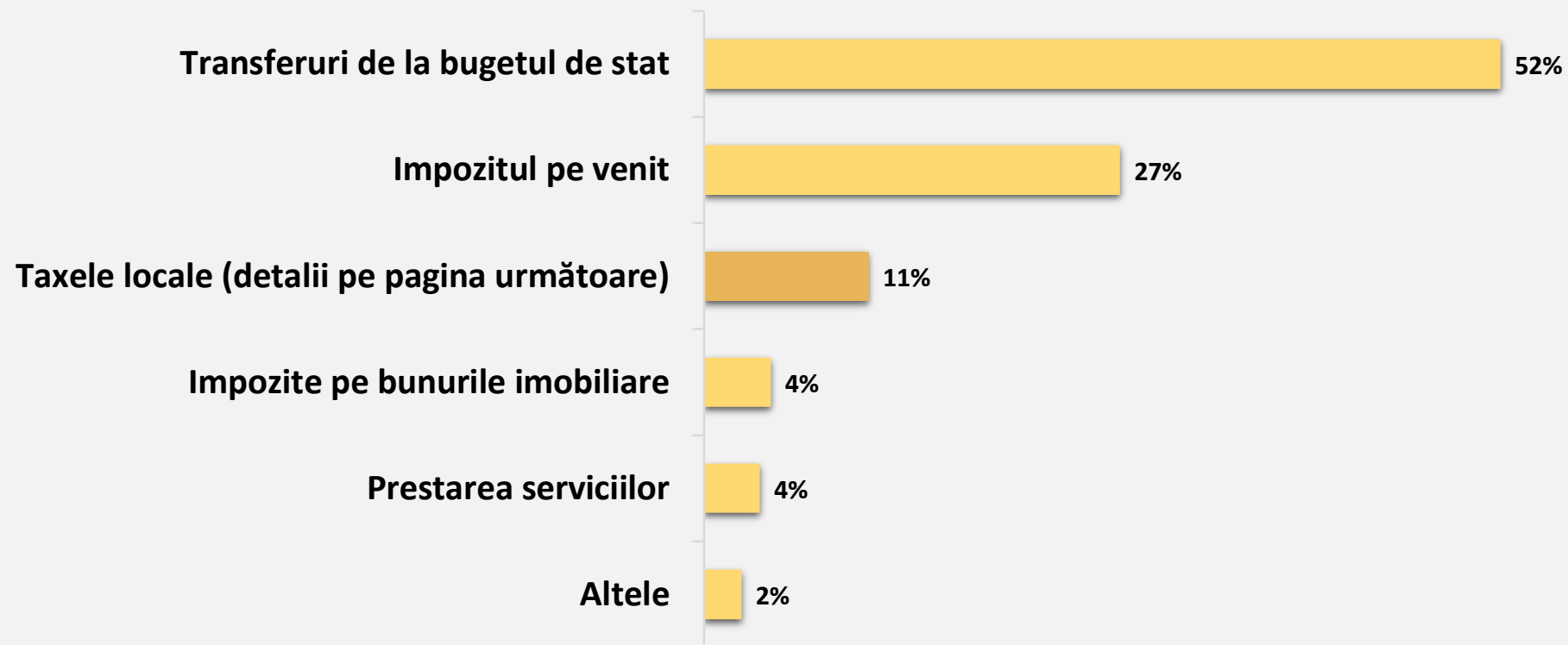
- 3 800 200 lei din contul vânzării și privatizării patrimoniului public
- 3 000 000 lei din contul soldului de mijloace financiare disponibil la 01.01.2021

Este deficitul bugetar un lucru negativ?

Deficitele bugetare nu sunt neapărat rele. Depinde foarte mult de cauza formării deficitului. Dacă primăria utilizează banii adiționali pentru investi în proiecte care ar în viitor ar duce la reducerea cheltuielilor (ex. eficiența energetică a clădirilor publice, modernizarea iluminatului public, creșterea siguranței rutiere) atunci formarea deficitului bugetar este justificată.

Structura veniturilor

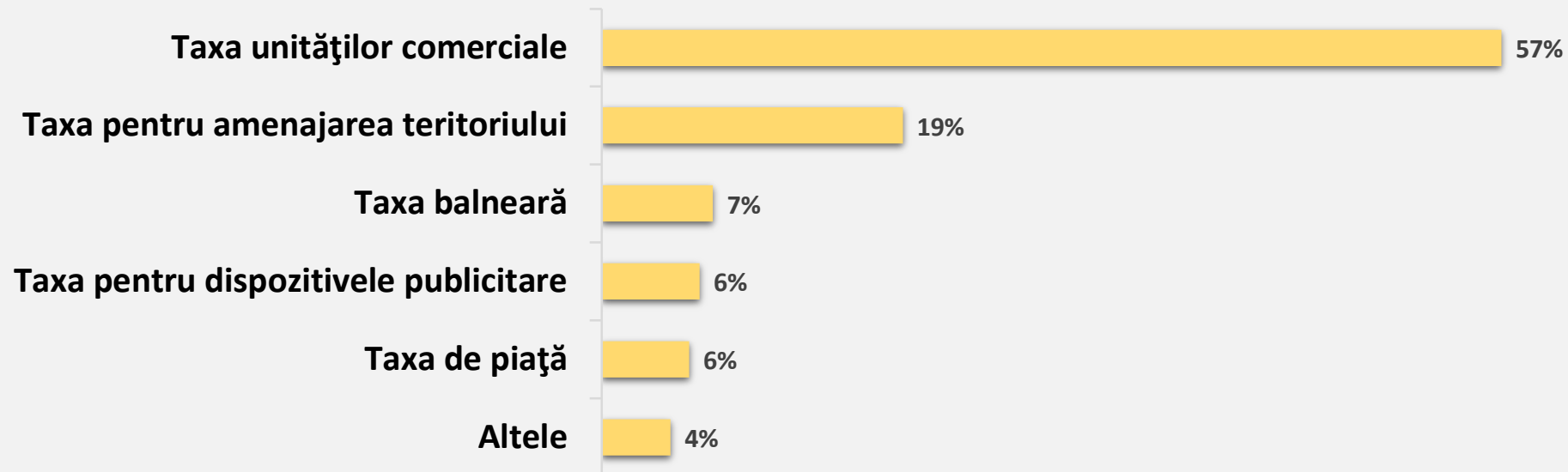
Transferurile de la bugetul stat se împart în două categorii:

Transferuri destinație specială - mijloace financiare alocate de la Bugetul de Stat pentru asigurarea funcțiilor publice sau alte scopuri speciale. În cazul dat au fost alocate resurse pentru învățământul preșcolar, extrașcolar și școlile sportive.

Transferuri destinație generală – mijloace financiare alocate de la Bugetul de Stat pentru finanțarea domeniilor proprii de activitate ale APL.

Taxele locale

Pentru anul 2021 nu au fost operate modificări la nivelul taxelor locale

Taxele locale reprezintă 11% din întreg bugetul

Deciziile cu privire la stabilirea taxelor locale sunt luat de către consiliul municipal Cahul

Top 5 taxe locale ca pondere în buget:

- Taxa pentru unitățile comerciale
- Taxa pentru amenajarea teritoriului
- Taxa balneară
- Taxa pentru dispozitivele publicitare
- Taxa de piață

Structura cheltuielilor

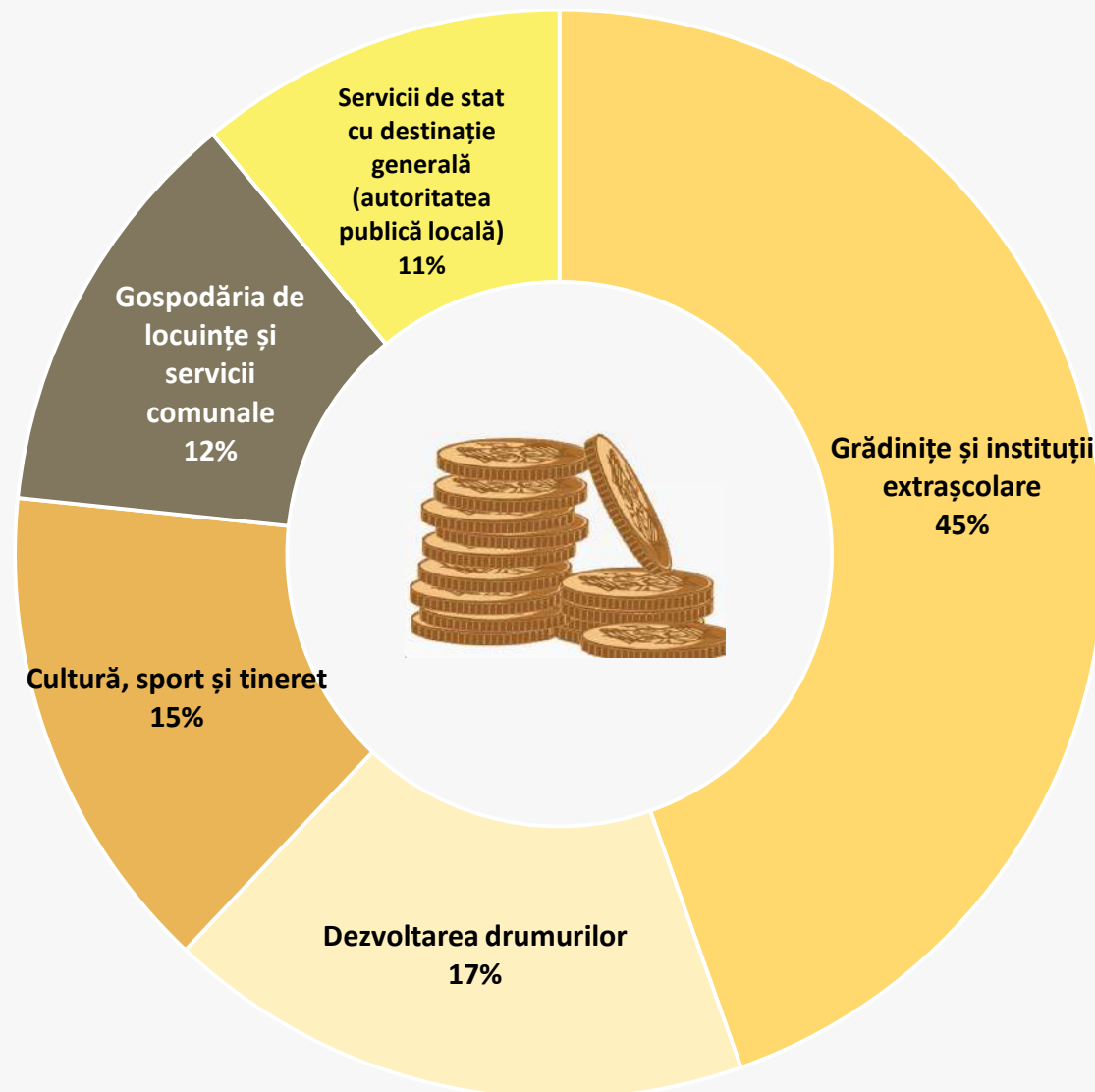
Grădinițe și instituții extrașcolare 55 507 800 lei

Dezvoltarea drumurilor/ investiții capitale 21 727 000 lei

Cultură, sport, tineret, culte și odihnă 18 169 800 lei

Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale 15 399 100 lei

Servicii de stat cu destinație generală (autoritățile locale) 13 675 300 lei

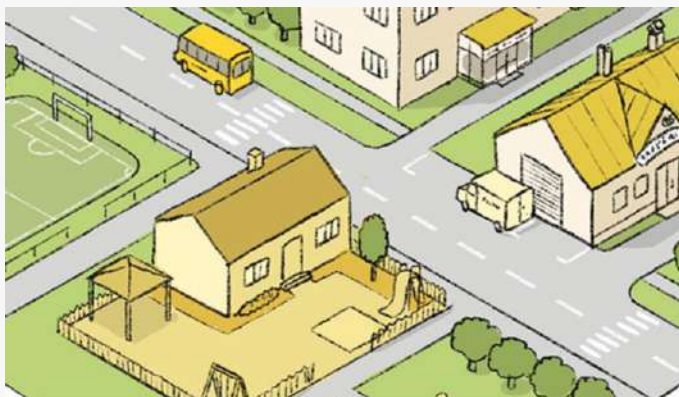

Dezvoltarea drumurilor și investiții capitale din Cahul

21 727 000 lei

În perioada 2018 – 2020 au avut loc schimbări importante în structura alocațiilor bugetare. S-a majorat semnificativ ponderea cheltuielilor pentru dezvoltarea drumurilor și investițiilor capitale de la **12% la 17% din totalul cheltuielilor bugetare**. Această creștere arată o aliniere mai bună a bugetului local și prioritățile cetățenilor pentru dezvoltarea infrastructurii locale.

Pentru anul 2021 sunt preconizate următoarele:

DRUMURI PENTRU REPARAȚIE:

1. str.31 August, (segment str.M.Frunze-str.V.Stroescu)
2. Str.A.Mateevici, (segment str.V.Stroescu-M.Frunze-Pr.Republicii-str.M.Eminescu)
3. Str.B.P.Hasdeu (segment între pr.Republicii și str.A.Puskin)
4. str.Haiducilor (de la str.N.Gribov – pînă la str.T.Ciorbă)

ACESE ÎN CURȚILE BLOCURILOR LOCATIVE:

Str. M.Fruze 57 și 59; Str.Ștefan cel Mare 1; Str.Ștefan cel Mare 17; Str.Ștefan cel Mare 21; Str.Ștefan cel Mare 35, 37; Str.M.Viteazul 5, 7; Str.M.Viteazul 47, 49, 51; Str. Doinelor 17; Str. Plugarilor 1; str. A.Mateevici 101; Str.Păcii 1, str.P.Rumeanțev 35, str.M.Șolohov 34; str.C.Negruzzi, nr.30, 32; str.I.L.Caragiale, nr.39, 41 (etapa II); Drumul de acces către blocurile locative de pe str.A.Mateevici, nr.109.

AMENAJAREA TROTUARELOR ȘI PARCĂRILOR

1. str.Ștefan cel Mare (intersecție cu str.M.Eminescu), trotuar și parcare
2. Str.I.L.Caragiale (sector Prospectul Republicii-str.M.Frunze) parcare și trotuar
3. Pr.Republicii, trotuar
4. str.M.Frunze (între str.31 august și str.B.P.Hasdeu), pe o parte
5. str.B.P.Hasdeu (sector între Pr.Republicii și str.Ioan Vodă), trotuar pe ambele părți
6. Str. M.Eminescu, trotuar
7. str.M.Frunze (de la str.B.P.Hasdeu pînă la str.A.Șciusev), parcare și trotuar pe partea dinspre Grădinița Nr.8

Dezvoltarea drumurilor și investiții capitale din Cahul

21 727 000 lei

Pentru anul 2021 sunt preconizate următoarele:

ILUMINAT PUBLIC:

Contributia la Implementarea proiectului de creare a sistemului modern de iluminat public

PROIECTE:

1. Cofinanțarea proiectului de Reconstrucție a șos.Griviței și str.Dunării
2. Finalizarea reparației Parcului Central „Gr.Vieru”
3. Reparația Casei de Cultură, s.Cotihana, Etapa a II –a (termoizolare, sistem de încălzire)
4. Cofinanțarea/Reparația Școlii Sportive nr.1 (inclusiv bazinului de înot)
5. Amenajarea scuarului de lângă Palatul de Cultură „Nicolae Botgros”
6. Construcția celor două havuzuri în fața Universității de Stat „B.P.Hașdeu”

LUCRĂRI DE PROIECTARE:

1. Str. M.Frunze (sector Ștefan cel Mare-I.L.Caragiale) și accesele în curțile blocurilor locative str.Tineretului 23, str.M.Frunze 45, 47, 49, cu rețea scurgere ape pluviale spre str.V.Stroescu
2. Str.A.Mateevici, (segment str.V.Stroescu-M.Frunze-Pr.Republicii-str.M.Eminescu)
3. Str.Ion Neculce – str.Chiliei (între str.I.L.Caragiale și str.I.Spirin) cu rețea scurgere ape pluviale
4. Sector de drum str.A.Șciusev (segment șos.Prieteniei – pr.Republicii)
5. Sector de drum str.P.Rumeanțev și sector str.M.Șolohov (până la Școala Profesională nr.1)
6. Scuar intersecție bd.Victoriei cu str. F.Seliviorstov
7. Scuar Pr.Republicii, (între str.A.Mateevici și 31 August)
8. Lucrări de reparație a fațadei Primăriei

În anul 2021, se preconizează contractarea împrumuturilor pentru renovarea capitală a 4 instituții preșcolare (grădinițe): nr.1 (micro 15), nr.2 (Centru), nr.4 (Lapaevca), nr.9 (Spirin).

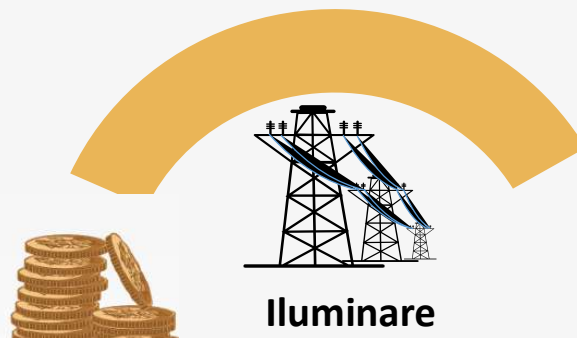
Gospodăria de locuințe și a serviciilor comunale

Dezvoltarea
gospodăriei
de locuințe

12 000 000 lei

Salubritate

Iluminare
stradală

2 400 000 lei

Cofinanțare proiectului de
modernizare a **120** km de
iluminat public din Cahul

Proiectul este susținut
financiar de către Uniunea
Europeană

Aprovizionare cu
apă și canalizare

1 000 000 lei

Cofinanțare de 1 milion de lei,
a proiectului de apă și
canalizare susținut de Uniunea
Europeană și Guvernul
Germaniei

Cultură, tineret și sport: proiecte cu prioritate

18 milioane lei

Dezvoltarea culturii

10 189 200 lei

Muzeul Cahul

1 141 200 lei

Sport

6 639 400 lei

Tineret

200 000 lei

Educație timpurie (grădinițe)

Întreținerea personalului

378 de angajați

29 000 000 lei pentru remunerarea angajaților (65% din întreg bugetul destinat grădinițelor)

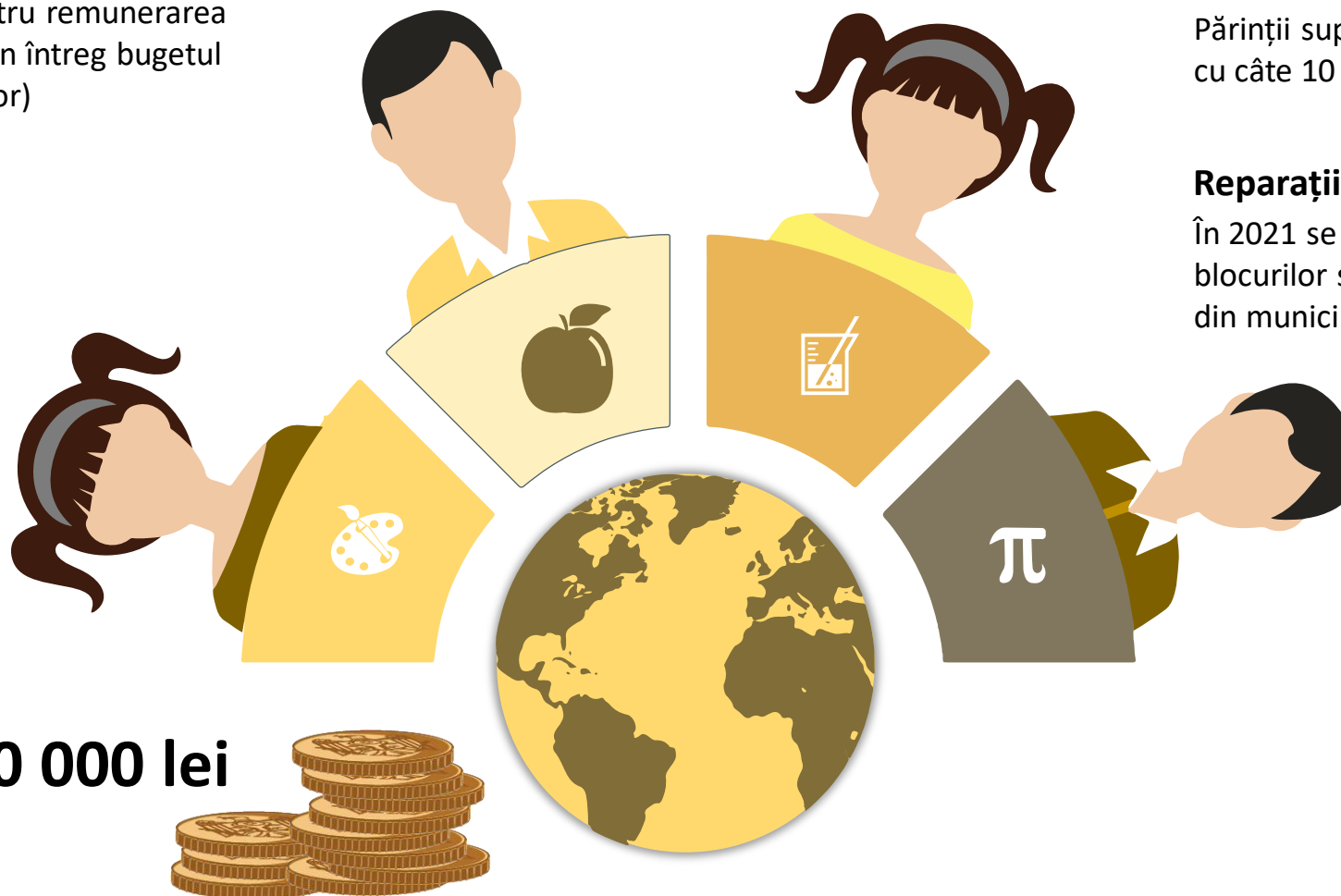
Alimentarea copiilor

Din buget se alocă 12 lei zi/copil

Părinții suplimentează suma alocată cu câte 10 lei zi/ copil

Reparații capitale

În 2021 se planifică reabilitarea blocurilor sanitare în toate grădinițe din municipiu

45 430 000 lei

Bugetarea participativă

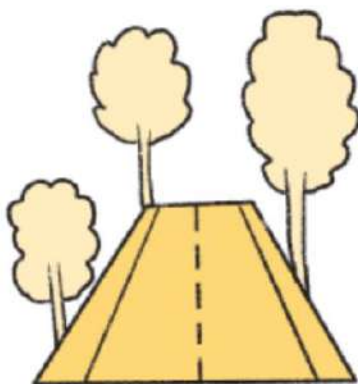
Și în 2021, primăria din Cahul va utiliza bugetarea participativă.

Bugetarea participativă reprezintă mecanismul care permite cetățenilor să participe la luarea deciziilor și să ia decizii privind alocarea și gestionarea resurselor financiare publice de care dispune administrația locală.

Fondul destinat bugetării participative propus pentru anul 2021 - **1 300 000 lei**

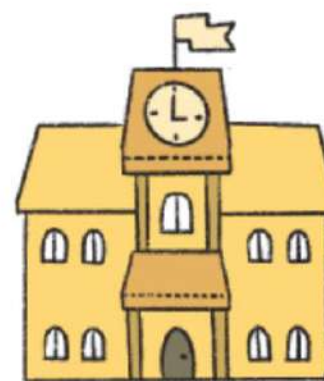
● servicii sociale calitative

● drumuri reabilitate

● banul public utilizat eficient

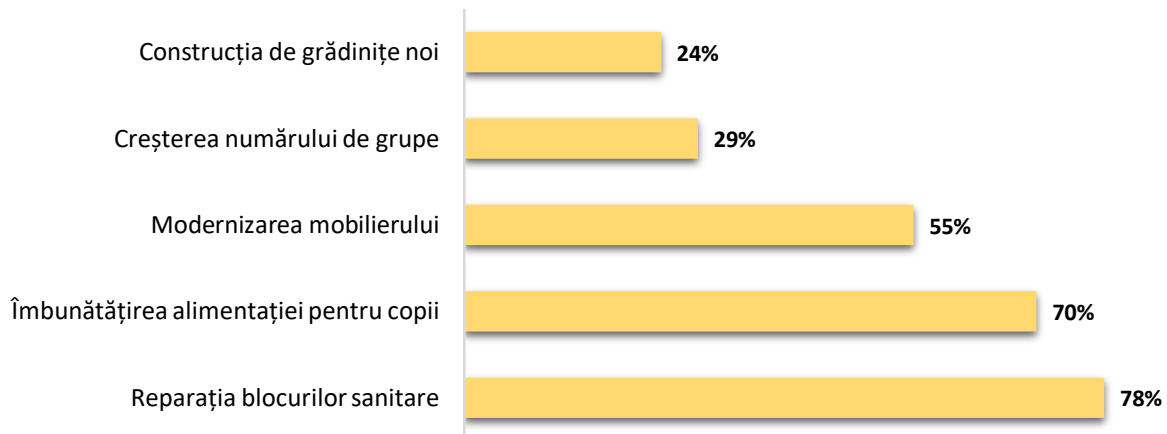
● grădiniță/
școală modernizată

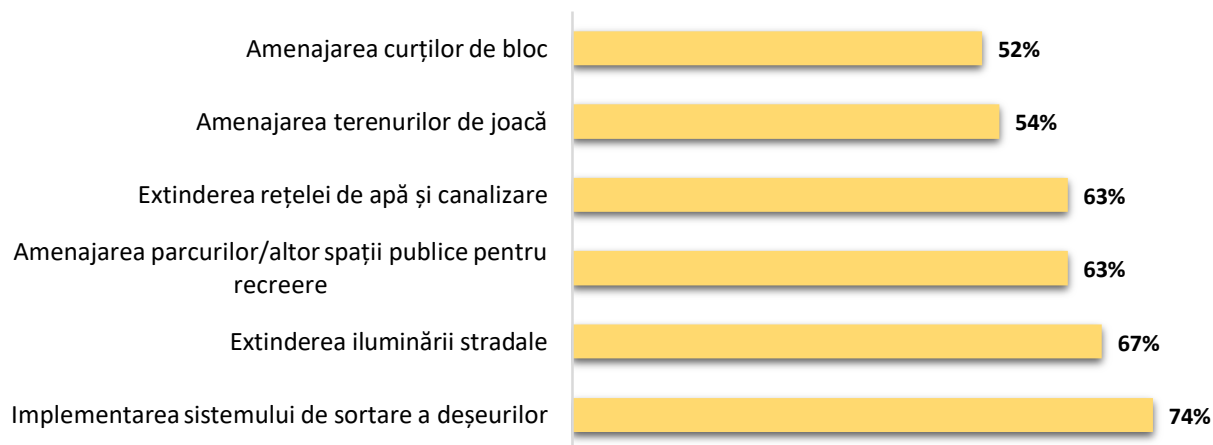
● oportunități pentru afaceri și locuri de muncă

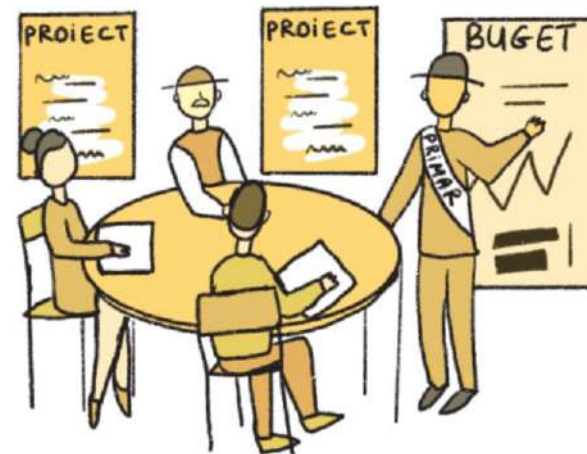
Care ar trebui să fie domeniile prioritare pentru autorități în domeniul educației timpurii?

Ce tip de îmbunătățiri credeți că ar aduce cea mai mare valoare gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale?

Participarea cetățenilor

Cetățenii au identificat și alte probleme pentru care doresc susținerea autorităților locale:

- câinii vagabonzi**, o problemă menționată de cea mai mare parte a respondenților;
- calitatea joasă** a lucrărilor prestate de către Direcția **Comunal-Locativă**;
- deszăpezirea întârziată** a trotuarelor și drumurilor publice.

**Datele au fost colectate de la cetățeni în perioada elaborării bugetului*

Informație adițională

- Audierea publică pe marginea proiectului de buget a fost organizată pe data 17 noiembrie, la ora 16, în sala mare a palatului de cultură „Nicolae Botgros”.
- Proiectul bugetului pentru anul 2021 poate fi consultat aici: www.primariacahul.md
- Detalii despre Bugetare Participativă: <http://bugetulmeu.md/691/>
- Regulamentul Bugetării Participative aprobat de către Consiliul Local din Cahul: <https://actelocale.gov.md/ral/act/cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-privind-procesul-de-bugetare-participativ-588023.html>
- Pentru comentarii adiționale referitoare la buget sau la acest document, vă rugăm să trimiteți un mesaj la adresa: primariacahul@gmail.com

Expert-Grup

+373 22 929 994

str. A. Bernardazzi 45
MD-2012, Chișinău
Republica Moldova

info@expert-grup.org

Institutul pentru
Politici și Reforme
Europene

IPRE

+373 22 788 978

+373 22 788 986

+373 22 788 989

str. București 90, of. 20
MD-2001, Chișinău
Republica Moldova

info@expert-grup.org

Informează, Abilitează Și Acționează!

24.11.2019

Proiectul este implementat cu suportul financiar oferit de Uniunea Europeană și Konrad Adenauer Stiftung e.V.